

Uddannelsesordning for Farmakonomuddannelsen

"Undervisningsministeriet godkender efter indhentet udtalelse fra Indenrigs- og Sundhedsministeriet, i henhold til § 13, stk. 1, i bekendtgørelse nr. 769 af 27. juni 2007 om farmakonomuddannelsen, uddannelsesordningen dateret september 2007.

Såfremt der er uoverensstemmelse mellem uddannelsesordningen og de regler for uddannelsen, der er fastsat i lov og bekendtgørelse, er det sidstnævnte, som gælder.

Undervisningsministeriet
September 2007"

Indholdsfortegnelse

Indledning.....	3
1. Farmakonomuddannelsens profil.....	4
1.1. Formål og overordnede mål	4
1.2. Faglig profil.....	4
1.3. Kernefaglighed.....	4
1.4. Varighed, struktur og tilrettelæggelse.....	4
2. Farmakonomuddannelsens mål og indhold	6
2.1. Fagområdernes indhold og omfang i ECTS-point.....	6
Medicinsk-farmaceutiske fag.....	6
Samfundsfarmaceutiske fag	6
Humanistiske fag	7
Organisation og ledelse.....	7
Metode.....	7
Valgfrit emne	7
2.2. Kursus- og praktikmål	8
Medicinsk-farmaceutiske fag.....	8
Anatomi og fysiologi	8
Patologi	8
Almen farmakologi.....	8
Speciel farmakologi	8
Farmaci.....	9
Samfundsfarmaceutiske fag	9
Medicinsk sociologi.....	9
Lovforståelse	10
Sundhedsøkonomi	11
Klinisk farmaci.....	11
Sundhedsfremme og sygdomsforebyggelse	12
Humanistiske fag	13
Psykologi	13
Etik.....	13
Kommunikation.....	13
Pædagogik	13
Formidling.....	14
Organisation og ledelse.....	14
Organisation, ledelse og samarbejde	14
Markedsføring og salg.....	15
Logistik	15
Arbejds miljø	16
Kvalitetsstyring	16
Metodefag.....	17
Metode	17
2.3. Fagenes moduler fordelt på kurser	18
2.4. Fagenes repræsentation i praktikperioder	19
3. Farmakonomskolens ansvar	20
4. Uddannelsesapotekets ansvar	20
4.1. Ressourcer.....	20
4.2. Lokale og it	20
4.3. Uddannelsesansvarlig, coach og vejleder.....	20
4.4. Studiedage.....	20
4.5. Læring i det daglige arbejde	21
4.6. Udstationering.....	21

5. Elevens ansvar	21
5.1. Egen læring.....	21
5.2. Studiedage.....	21
5.3. Læring i det daglige arbejde.....	21
5.4. Udstationering.....	21
5.5. It	22
6. Læringsformer og –miljø.....	22
7. Uddannelsesforløb privat apotek/sygehusapotek	22
8. Valgfri emner.....	22
9. Merit.....	23
10. Prøver og eksaminer.....	24
10.1. Oversigt over eksaminer.....	24
10.2. Generelle betingelser for prøver og eksaminer	26
10.3. Sprog og formulering.....	26
10.4. Særlige vilkår.....	26
10.5. Syge- og reeksamen.....	26
11. Dispensationsmuligheder.....	27
12. Kilder	27

Indledning

Farmakonomuddannelsen tilrettelægges og gennemføres i henhold til de til enhver tid gældende bekendtgørelser på området. Denne Uddannelsesordning er udarbejdet i henhold til gældende bekendtgørelse om farmakonomuddannelsen (nr. 769 af 27. juni 2007).

Uddannelsesordningen udgør det regelsæt, der fungerer som uddannelsens bindende og juridiske styringsredskab. Som supplement til Uddannelsesordningen – og inden for dennes rammer – udarbejdes for hvert kursus en kursusbeskrivelse og for hver praktikperiode en praktikbeskrivelse. Endvidere udarbejdes en eksamensbeskrivelse samt en beskrivelse af uddannelsesapotekets ansvar.

Kursusbeskrivelsen uddyber undervisningen med hensyn til varighed, mål og indhold på et kursus og angiver, hvad der skal være opfyldt, for at kurset er bestået.

Praktikbeskrivelsen uddyber, hvad der skal foregå på studiedagene og i det daglige arbejde og angiver, hvad der skal være opfyldt, for at praktikperioden er bestået.

Eksamensbeskrivelsen uddyber, hvornår og hvordan uddannelsens prøver og eksaminer afholdes og bedømmes og angiver eksamensregler og tidsfrister.

I beskrivelsen af uddannelsesapotekets ansvar uddybes apotekets ansvar som uddannelsesapotek.

Uddannelsesordningen træder i kraft den 1. september 2007 for alle elever, der på dette tidspunkt eller derefter påbegynder farmakonomuddannelsen.

Uddannelsesordningen er forelagt Danmarks Apotekerforening (apoteker valgt af foreningen) og Farmakonomforeningen (elevrepræsentant valgt af foreningen) til kommentering og godkendelse før fremsendelse til Undervisningsministeriet.

1. Farmakonomuddannelsens profil

1.1 Formål og overordnede mål

Formålet med farmakonomuddannelsen er at kvalificere eleverne til efter endt uddannelse at handle helhedsorienteret, problemløsende, situationsbestemt og udviklingsorienteret i forhold til apotekets rolle og opgaver efter gældende regler og standarder ved at

- vurdere og formidle faglig viden
- arbejde for forbedret sikkerhed og livskvalitet for apotekets brugere
- arbejde systematisk, metodisk og kvalitetsbevidst
- arbejde selvstændigt, fleksibelt, ansvarsbevidst og etisk forsvarligt og
- arbejde ud fra en bevidsthed om egne faglige og personlige kompetencer.

Eleverne skal kvalificere sig til at

- kunne udøve klinisk farmaci¹, herunder kunne varetage lægemiddeldistribution og rådgive om lægemidler, under hensyntagen til lægemiddelformulering, samt rådgive om lægemiddelbeslægtede² produkter og egenomsorg
- kunne gennemføre sundhedsfremmende og sygdomsforebyggende ydelser
- kunne indgå i kvalitetsstyring af apotekets opgaver samt være bevidst om betydningen af kvalitetsudvikling
- være bevidst om, hvordan værdier og normer har betydning for farmakonomens rolle og ansvar
- være bevidst om apotekets rolle i samfundet, både som en del af sundhedssektoren og som virksomhed, herunder kunne deltage i apotekets økonomiske samt ledelses-, markedsførings-, arbejdsmiljø- og samarbejds-mæssige opgaver og
- være bevidst om betydningen af kvalitetssikring af lægemidler.

Ved ordet apotek forstås i hele Uddannelsesordningen såvel privat- som sygehusapotek.

1.2 Faglig profil

Formålet med farmakonomuddannelsen er formuleret under hensyntagen til, at eleverne erhverver sig grundlag for at udøve relevante erhvervsfunktioner og at fungere selvstændigt inden for de professions- og erhvervsområder, som uddannelsen retter sig mod.

Uddannelsen kvalificerer dermed til at varetage det ansvar og de arbejdsopgaver på apotek og sygehusapotek, der er nærmere beskrevet i lovgivningen herom. Herudover kvalificerer uddannelsen til at varetage beslægtede opgaver i andre brancher fx i lægemiddelindustrien, i offentlige laboratorier og i lægepraksis.

1.3 Kernefaglighed

Uddannelsens kernefaglighed rummer faglig viden, etisk holdning og ansvarlighed, hvor hensynet til lægemiddelbrugeren og til samfundsmæssige forhold er afgørende for kompetent udøvelse af farmakonomens professions- og erhvervsområder.

Kernefagligheden har sit grundlag i den apoteksfaglige professionens teorier, begreber og metoder, indeholdt i fag inden for det medicinsk-farmaceutiske fagområde, herunder farmaci, og det samfundsfarmaceutiske fagområde. Fagene medvirker til at farmakonomeren kan vurdere, perspektivere og håndtere de faglige problemstillinger inden for farmakonomens professions- og erhvervsområder.

Farmakonomuddannelsens kernefaglighed udvikles i samspil med udviklingen af videnskabelige teorier om og for professionen samt samfundsudviklingen nationalt og internationalt.

1.4 Varighed, struktur og tilrettelæggelse

¹ Klinisk farmaci defineres som "sikring af optimal og rationel brug af lægemidler til gavn for patient og samfund ved et samarbejde mellem farmaceuter, andre sundhedsprofessionelle og patienten selv", Morten Christy m.fl.: Brug medicinen bedre. Perspektiver i klinisk farmaci. Rapport fra lægemiddelstyrelsens arbejdsgruppe om klinisk farmaci, Lægemiddelstyrelsen, 2004

² Lægemiddelbeslægtede produkter omfatter varer, som apoteket forhandler, og som ifølge Lov om lægemidler ikke er lægemidler

Farmakonomuddannelsen er normeret til 3 studenterårsværk eller 180 ETCS-point. Et studenterårsværk er en fuldtidsstuderendes arbejde i 1 år. Et studenterårsværk svarer til 60 point i European Credit Transfer System (ETCS-point). Uddannelsen omfatter en teoretisk uddannelsesdel, svarende til 85 ECTS-point, og en praktisk uddannelsesdel, svarende til 95 ECTS-point.

Uddannelsen til farmakonom foregår på apotek og på Farmakonomskolen.

Uddannelsesapoteket udvælger og ansætter eleverne senest 1. maj. Uddannelsesapoteket sikrer, at elevernes forudsætninger svarer til kravene i adgangsbekendtgørelsen. Uddannelsen begynder pr. 1. september. Uddannelsen skal være afsluttet senest 6 år efter uddannelsens påbegyndelse.

På Farmakonomskolen er der 23 kursusuger, fordelt på 8 kurser. De enkelte kursers varighed er 3 uger, på nær et kursus af 2 ugers varighed:

1. halvår	Kursus 1 af 3 ugers varighed Kursus 2 af 3 ugers varighed
2. halvår	Kursus 3 af 3 ugers varighed Eksamen
3. halvår	Kursus 4 af 3 ugers varighed
4. halvår	Kursus 5 af 3 ugers varighed Eksamen
5. halvår	Kursus 6 af 3 ugers varighed
6. halvår	Kursus 7 af 2 ugers varighed Kursus 8 af 3 ugers varighed Eksamen

Som supplement til kurserne er der 90 studiedage i praktikperioderne mellem kurserne og efter Kursus 8. Studiedagene ligger på en fast ugedag og er planlagt tids- og indholdsmæssigt af Farmakonomskolen i form af studieplaner, der udsendes for en praktikperiode ad gangen.

Studiedagenes elementer vil variere igennem uddannelsen men kan omfatte, at eleven arbejder selvstændigt med fx praktikopgaver, e-læringsprogrammer og logbog, følger Farmakonomskolens videokonferencer, tager på studiebesøg og træner praktiske færdigheder. Studiedagene omfatter også afholdelse af uddannelsessamtaler, prøveeksaminer m.v. Eleven støttes på apoteket af uddannelsesansvarlig, coach eller vejleder.

Fire af studiedagene afholdes af Farmakonomskolen decentralt i landet.

I løbet af uddannelsen skal eleven udstationeres i alt fire uger. Udstationeringen skal sikre, at eleven får en bredere indsigt og mulighed for at underbygge emner, som eget apotek ikke er specialiseret i. To af de fire ugers udstationering skal give eleven mulighed for at underbygge det valgfrie emne, som eleven arbejder med på sidste uddannelsesår.

Uddannelsen tilrettelægges i forhold til apotekernes virksomhedsfelt, så der etableres en vekselvirkning og kombination mellem teoretisk og praktisk uddannelse.

Uddannelsen tilrettelægges med stigende sværhedsgrad og kompleksitet gennem forløbet. Fagenes placering, omfang og indhold prioriteres i uddannelsen i forhold til, hvilke kvalifikationer der er relevante for professionen.

Fagene vil i løbet af uddannelsen indgå i forskellige tværfaglige forløb, der afspejler farmakonomens rolle og opgaver.

Nationale og internationale forskningsresultater fra det apoteksfaglige område og andre fagområder, der er relevante for professionen, integreres i størst muligt omfang i undervisningen for at sikre det faglige niveau samt aktualitet og anvendelighed af uddannelsen.

I uddannelsens teoretiske og praktiske dele indgår læringsformer og -miljøer, der medvirker til at udvikle elevernes personlige, sociale og faglige kvalifikationer.

2. Farmakonomuddannelsens mål og indhold

2.1. Fagområdernes indhold og omfang i ECTS-point

Fagområde	Indhold
Medicinsk-farmaceutiske fag (78 ECTS)	<p>Fagområdet omfatter fagene Anatomi og fysiologi, Patologi, Almen farmakologi, Speciel farmakologi og Farmaci.</p> <p>I faget Anatomi og fysiologi arbejdes med legemets opbygning og funktioner fra celle til organsystemer.</p> <p>I faget Patologi arbejdes med udvalgte sygdomme inden for de forskellige organsystemer.</p> <p>I faget Almen farmakologi arbejdes med den generelle del af, hvordan lægemidler påvirker legemet, og hvordan legemet påvirker lægemidler.</p> <p>I faget Speciel farmakologi arbejdes med de enkelte lægemiddelgruppers egenskaber.</p> <p>I faget Farmaci arbejdes med lægemiddelformulering og kvalitetssikring af lægemiddelfremstilling.</p>
Samfundsfarmaceutiske fag (48 ECTS)	<p>Fagområdet omfatter fagene Medicinsk sociologi, Lovforståelse, Sundhedsøkonomi, Klinisk farmaci samt Sundhedsfremme og sygdomsforebyggelse.</p> <p>I faget Medicinsk sociologi arbejdes med at opnå en forståelse for samfundets og brugerens holdninger og adfærd i forhold til lægemidler, sygdom og sundhed.</p> <p>I faget Lovforståelse arbejdes med apotekets rolle og opgaver og lovgivningen om lægemidler/ikke-lægemidler. Desuden arbejdes med recepter og medicinrekvisitioner ud fra reglerne om recepthåndtering.</p> <p>I faget Sundhedsøkonomi arbejdes med lægemiddelforbrug og – økonomi, apotekssektorens økonomi samt medicinsk teknologivurdering og prioritering i sundhedssektoren.</p> <p>I faget Klinisk farmaci integreres medicinsk-farmaceutisk og samfundsfarmaceutiske fag, idet der arbejdes med sikring af optimal og rationel brug af lægemidler til gavn for brugeren og samfund ved et samarbejde mellem apoteket, andre sundhedsprofessionelle og brugeren selv. Patient-sikkerhed indgår i faget på individ- og systemniveau.</p> <p>I faget Sundhedsfremme og sygdomsforebyggelse arbejdes med teori, metoder samt nationale og internationale strategier i relation til sundhedsfremme og sygdomsforebyggelse.</p>

<p>Humanistiske fag (25 ECTS)</p>	<p>Fagområdet omfatter fagene Psykologi, Etik, Kommunikation, Pædagogik og Formidling.</p> <p>I faget Psykologi arbejdes der med kulturelle, sociale og personlige aspekter i forhold til mødet mellem apotekspersonalet og brugeren.</p> <p>I faget Etik arbejdes med apotekssektorens etiske normer og etiske dilemmaer i forhold til dagligdagen på apoteket.</p> <p>I faget Kommunikation arbejdes med teorier og metoder til at opnå en rådgivning, der er situationsbestemt, behovstilpasset, empatisk og konfronterende.</p> <p>I faget Pædagogik arbejdes med kognition, læring og motivation i forhold til brugerens egne handlemuligheder.</p> <p>I faget Formidling arbejdes med formidling af faglig viden til grupper.</p>
<p>Organisation og ledelse (16 ECTS)</p>	<p>Fagområdet omfatter fagene Organisation, ledelse og samarbejde, Markedsføring og salg, Logistik, Arbejdsmiljø og Kvalitetsstyring.</p> <p>I faget Organisation, ledelse og samarbejde arbejdes med forskellige organisations-, ledelses- og samarbejdsformer samt rammerne for disse i apotekssektoren.</p> <p>I faget Markedsføring og salg arbejdes med sammenhængen mellem markedsføring og salg, købsadfærd, behovstilpasset salg, promotionsformer og apotekets konkurrencesituation.</p> <p>I faget Logistik arbejdes med overordnede principper for logistik i relation til apotekets distribution og varestyring.</p> <p>I faget Arbejdsmiljø arbejdes med det fysiske, psykiske, kemiske og biologiske arbejdsmiljø samt sikkerhedsarbejde på apotek.</p> <p>I faget Kvalitetsstyring arbejdes med kvalitetsstyring på apoteket og i sundhedssektoren, herunder apotekets kvalitetsstyringssystem.</p>
<p>Metode (5 ECTS)</p>	<p>I faget Metode arbejdes med kildekritik samt et udvalg af faglige metoder og undersøgelsesmetoder.</p>
<p>Valgfrit emne (8 ECTS)</p>	<p>De valgfri emner, der udbydes, justeres i takt med udviklingen og kan derfor variere fra år til år. Emnerne er en uddybning eller supplerings af indholdet i farmakonomuddannelsen. Emnerne realiseres i det omfang, de efterspørges. Indhold og mål beskrives i forbindelse med at emnerne udbydes.</p>

2.2. Kursus- og praktikmål

I nedenstående skema ses kursus- og praktikmål for de enkelte fag i farmakonomuddannelsen. Målene er angivet på det målniveau, som eleverne skal have opnået, når uddannelsen er afsluttet. Målene opnås gradvist gennem uddannelsen via arbejdet med de teoretiske og praktiske uddannelseselementer. Delmål vil fremgå af kursus- hhv. praktikbeskrivelser for de pågældende perioder.

For kombielevernes vedkommende skal sygehusapoteket og privatapoteket indbyrdes aftale, hvilke praktikmål der opfyldes på hhv. det ene og det andet apotek.

For hvert fag ses i skemaet, hvilke kurser og hvilke praktikperioder der indeholder mål for pågældende fag. I forbindelse med detailplanlægningen af de enkelte perioder kan der forekomme mindre justeringer af målene.

Medicinsk-farmaceutiske fag (i alt 78 ECTS)	
Kursusmål (alle kurser)	Praktikmål (alle praktikperioder)
kunne beskrive betydningen af medicinske termer	kunne beskrive betydningen af medicinske termer
kunne formulere sig ved brug af medicinske termer	kunne formulere sig ved brug af medicinske termer
Anatomi og fysiologi (11 ECTS)	
Kursusmål (K1, K2, K3, K4)	Praktikmål (P2, P3, P4, P5, P6, P7)
kunne forklare teori om anatomi og fysiologi som baggrund for faglig rådgivning ³	kunne gøre rede for anatomi og fysiologi
Patologi (8 ECTS)	
Kursusmål (K1, K2, K3, K4, K5, K6, K7, K8)	Praktikmål (P3, P4, P5, P6, P7, P8, P9)
kunne forklare teori om basal patologi	
kunne vurdere teori om patologi som baggrund for symptomvurdering, faglig rådgivning og henvisning	
Almen farmakologi (4 ECTS)	
Kursusmål (K1, K8)	Praktikmål
kunne forklare teori om almen farmakologi som baggrund for faglig rådgivning	
Speciel farmakologi (40 ECTS)	
Kursusmål (K1, K2, K3, K4, K5, K6, K7, K8)	Praktikmål (P2, P3, P4, P5, P6, P7, P8, P9)
kunne vurdere teori om lægemidler og udvalgte lægemiddelbeslægtede produkter	kunne vurdere teori om lægemidler og udvalgte lægemiddelbeslægtede produkter som baggrund for faglig rådgivning
kunne vurdere, hvilken faglig rådgivning der skal gives om lægemidler, udvalgte lægemiddelbeslægtede produkter samt andet, der naturligt og hensigtsmæssigt forhandles på apotek	kunne vurdere, hvilken faglig rådgivning der skal gives om selvmedicinering og anden egenomsorg
kunne vurdere, hvilken faglig rådgivning der skal gives om selvmedicinering og anden egenomsorg	være bevidst om at faglig rådgivning er i overensstemmelse med faglige anbefalinger
kunne argumentere for, at faglig rådgivning er i overensstemmelse med gældende faglige anbefalinger	

³ Faglig rådgivning er dialog om anvendelse og opbevaring af lægemidler, lægemidlers virkning, relevante bivirkninger, interaktioner og kontraindikationer, hjælpemidler til lægemiddelanvendelse samt egenomsorg. Faglig rådgivning er situationsbestemt og individuelt tilpasset, herunder byggende på behovsafdækning, samt formidlet på en hensigtsmæssig måde, så den, der modtager den, kan forstå og anvende den

<p>være bevidst om at faglig rådgivning er i overensstemmelse med faglige anbefalinger</p> <p>kunne forklare teori om lægemidler, der kan misbruges, herunder doping</p> <p>kunne forklare teori om lægemidler, der kræver særlig forsigtighed ved bilkørsel, maskinbetjening og andet risikofyldt arbejde</p>	
--	--

Farmaci (15 ECTS)	
Kursusmål (K1, K2, K3, K8)	Praktikmål (P2, P3)
<p>kunne forklare væsentlige principper inden for lægemiddelfremstilling som baggrund for forståelse af egenskaber ved lægemiddelformer</p> <p>kunne forklare kvalitetssikring af lægemiddelfremstilling efter GMP-reglerne</p> <p>kunne forklare betydningen af korrekt opbevaring af lægemidler, udvalgte lægemiddelbeslægtede produkter og andet, der naturligt og hensigtsmæssigt forhandles på apoteket</p> <p>kunne gøre rede for, hvordan udvikling af nye lægemidler forløber</p> <p>være bevidst om betydningen af kvalitetssikring af lægemiddelfremstilling</p> <p>kunne deltage i lægemiddelfremstilling af udvalgte lægemiddelformer i henhold til GMP-reglerne</p> <p>kunne forklare væsentlige principper inden for lægemiddelformulering som baggrund for forståelse af egenskaber ved lægemiddelformer</p> <p>kunne forklare lægemiddelformernes anvendelse</p> <p>kunne sammenholde egenskaber ved lægemiddelformer som baggrund for faglig rådgivning</p>	<p>kunne gennemføre færdigfremstilling af lægemidler på apoteket</p>

Samfundsfarmaceutiske fag (i alt 48 ECTS)	
Medicinsk sociologi (6 ECTS)	
Kursusmål (K2, K3, K6)	Praktikmål (P3, P4, P7)
<p>kunne vurdere teori med betydning for forståelse af brugeren</p> <ul style="list-style-type: none"> • syn på sundhed og sygdom • sundheds- og sygdomsopfattelse • syn på lægemidler • sundheds- og sygdomsadfærd samt coping • marginalisering • køn, alder, arv, levevilkår og livsstil <p>være bevidst om betydningen af brugerens</p> <ul style="list-style-type: none"> • syn på sundhed og sygdom • sundheds- og sygdomsopfattelse • syn på lægemidler 	

<ul style="list-style-type: none"> • sundheds- og sygdomsadfærd samt coping • køn, alder, arv, levevilkår og livsstil <p>være bevidst om marginalisering af brugeren</p> <p>kunne vurdere årsager til compliance og non-compliance</p> <p>kunne diskutere compliance, concordance og adherence</p> <p>være bevidst om betydningen af compliance, concordance og adherence</p> <p>kunne diskutere teorier om kulturelle, sociale og personlige aspekters betydning for rådgivning</p> <p>være bevidst om, hvordan kulturelle, sociale og personlige aspekter påvirker faglig rådgivning</p>	
--	--

Lovforståelse (9 ECTS)	
Kursusmål (K1, K2, K3)	Praktikmål (P2, P3, P4, P5)
<p>kunne gøre rede for tilskudsregler vedrørende apotekets produkter og ydelser</p> <p>kunne sammenholde viden om, hvad der karakteriserer lægemidler, lægemiddelbeslægtede produkter samt andet, der naturligt og hensigtsmæssigt forhandles på apotek i overensstemmelse med lovgivningen</p> <ul style="list-style-type: none"> • definitioner • råvarer • afprøvning • GMP • markedsføring • information • udleveringsbestemmelser • priser • mærkning • opbevaring • indberetning af bivirkninger <p>kunne sammenholde viden om, hvad der karakteriserer et apotek og andre forhandlere af lægemidler i overensstemmelse med lovgivningen</p> <ul style="list-style-type: none"> • placering • bevillinger • pligter og rettigheder • tilsyn og kontrol • enheder • vagtbetjening • kompetencer • apoteksøkonomi <p>være bevidst om apotekets pligter og rettigheder samt tavshedspligt</p> <p>kunne diskutere anden lovgivning relevant for apotekets rolle og opgaver</p>	<p>kunne vurdere teori om tilskudsregler vedrørende apotekets produkter og ydelser</p> <p>kunne vurdere teori om receptreglernes økonomiske betydning for kunden</p> <p>kunne rådgive om lægemiddeløkonomi over for apotekets brugere</p> <p>kunne gøre rede for muligheder for økonomisk tilskud til apotekets produkter og ydelser og for at få hjælpemidler⁴ i lokalsamfundet</p> <p>kunne rådgive apotekets brugere om deres muligheder for at få hjælpemidler</p> <p>kunne forklare eget apoteks håndtering af doseringskort</p> <p>kunne vurdere udøvelsen af apotekets tavshedspligt og informationspligt i forhold til situationer på apoteket</p> <p>kunne gennemføre ekspedition og prisberegning af magistrelle lægemidler</p>

⁴ Hjælpemidler, der sælges fra apotek samt hjælpemidler, der kan erhverves andre steder, fx fra hjælpemiddelcentralen

<p>kunne vurdere udøvelsen af apotekets tavshedspligt og informationspligt</p> <p>kunne vurdere recepter og medicinrekvisitioner ud fra reglerne om recepthåndtering, herunder reglerne for fastsættelse af tilskud og pris</p>	
---	--

Sundhedsøkonomi (4 ECTS)	
Kursusmål (K5, K6, K8)	Praktikmål (P4, P6, P8)
<p>kunne forklare forhold inden for sundhedsøkonomi med betydning for apoteket</p> <ul style="list-style-type: none"> • lægemiddelforbrug • lægemiddeløkonomi • prioritering og etik i sundhedssektoren <p>kunne gøre rede for metoden Medicinsk Teknologivurdering</p> <p>kunne gøre rede for apotekssektorens økonomiske rammer, betingelser og muligheder</p> <p>kunne forklare prisfastsættelse, bruttoavance og sammensætningen af lægemiddelpriser</p> <p>kunne gøre rede for overordnede principper i apotekets driftsregnskab</p>	<p>kunne gøre rede for de daglige funktioner i eget apoteks bogholderi</p> <p>kunne varetage daglige funktioner i eget apoteks bogholderi</p> <p>kunne beskrive eget apoteks månedlige afregning med debitorer og kreditorer</p> <p>observere eget apoteks månedlige afregning med debitorer og kreditorer</p> <p>kunne deltage i diskussioner om lægemiddelpriser, prisfastsættelse, bruttoavance samt apotekssektorens økonomiske rammer, betingelser og muligheder</p> <p>kunne deltage i diskussioner af emner inden for sundhedsøkonomi</p>

Klinisk farmaci (26 ECTS)	
Kursusmål (K1, K2, K3, K4, K5, K6, K7, K8)	Praktikmål (P2, P3, P4, P5, P6, P7, P8, P9)
<p>kunne forklare begrebet rationel farmakoterapi</p> <p>kunne foreslå håndkøbslægemiddel ud fra principper for rationel farmakoterapi</p> <p>være bevidst om betydningen af rationel farmakoterapi, samt hvordan apoteket kan medvirke hertil</p> <p>kunne forklare balancen mellem sundhedsmæssig faglighed og forretningsmæssig bæredygtighed</p> <p>være bevidst om balancen mellem sundhedsmæssig faglighed og forretningsmæssig bæredygtighed</p> <p>være bevidst om apoteket som en del af sundhedssektoren</p> <p>kunne rådgive om lægemiddelformer</p> <p>kunne udføre farmakologisk receptkontrol⁵</p> <p>kunne sammenholde teori og metoder med relevans for farmaceutisk omsorg og patientsikkerhed</p> <ul style="list-style-type: none"> • faglig rådgivning, herunder behovsafdækning • information 	<p>kunne gøre rede for apotekets muligheder for at medvirke til rationel farmakoterapi</p> <p>kunne forholde sig til, hvordan principper for rationel farmakoterapi praktiseres på apoteket</p> <p>kunne medvirke til rationel farmakoterapi på apoteket</p> <p>kunne arbejde efter principper for rationel farmakoterapi i valg af håndkøbslægemiddel</p> <p>være bevidst om balancen mellem sundhedsmæssig faglighed og forretningsmæssig bæredygtighed på apoteket</p> <p>kunne rådgive om lægemiddelformer</p> <p>kunne håndtere lægemidler, udvalgte lægemiddelbeslægtede produkter samt andet, der naturligt og hensigtsmæssigt forhandles på apoteket i overensstemmelse med lovgivningen</p> <p>kunne gennemføre kontrol, herunder farmakologisk receptkontrol og ekspedition af recepter, medicinrekvisitioner, doseringskort og ordinationsblanketter</p>

⁵ Farmakologisk receptkontrol omfatter kontrol af styrke, dosering, anvendelsesområde og interaktioner på recepter, jf. bekendtgørelse nr. 155 af 20. februar 2007 om recepter

<ul style="list-style-type: none"> • alarmsignaler og lægemiddelrelaterede problemer • opstilling af mål • opfølgning og dokumentation • medicineringsfejl og utilsigtede hændelser • livsstil <p>være bevidst om betydningen af farmaceutisk omsorg</p> <p>kunne håndtere alarmsignaler, medicineringsfejl og utilsigtede hændelser</p> <p>kunne varetage forebyggelse, identifikation og løsning af lægemiddelrelaterede problemer</p> <p>kunne gennemføre farmaceutisk omsorg</p> <p>kunne diskutere patientsikkerhed i forhold til apotekets opgaver</p> <p>være bevidst om apotekets ansvar i forhold til patientsikkerhed</p> <p>kunne anvende metoder som tilgodeser patientsikkerhed og livskvalitet</p> <p>være bevidst om betydningen af, at faglig rådgivning er situationsbestemt, behovstilpasset, empatisk og konfronterende</p> <p>kunne rådgive situationsbestemt, behovstilpasset, empatisk og konfronterende under hensyntagen til kulturelle, sociale og personlige aspekter</p> <p>kunne give faglig rådgivning om egenomsorg, lægemidler, udvalgte lægemiddelbeslægtede produkter samt andet, der naturligt og hensigtsmæssigt forhandles på apotek</p> <p>kunne rådgive med udgangspunkt i forståelse af brugerens syn på sundhed og sygdom, sundheds- og sygdomsopfattelse, syn på lægemidler, sundheds- og sygdomsadfærd samt coping, køn, alder, arv, levevilkår og livsstil</p>	<p>kunne rådgive om tilskuds- og receptregler</p> <p>kunne håndtere apotekets tavshedspligt og informationspligt</p> <p>kunne arbejde efter samfundets krav til apotekssektoren under hensyntagen til ministerier og styrelser, lokalsamfundet og brugere</p> <p>være bevidst om farmakonomens rolle i forhold til compliance, concordance og adherence</p> <p>være bevidst om betydningen af farmaceutisk omsorg</p> <p>kunne håndtere alarmsignaler, medicineringsfejl og utilsigtede hændelser</p> <p>kunne varetage forebyggelse, identifikation og løsning af lægemiddelrelaterede problemer</p> <p>kunne udføre farmaceutisk omsorg på apoteket</p> <p>være bevidst om apotekets ansvar i forhold til patientsikkerhed</p> <p>kunne anvende metoder, som tilgodeser patientsikkerhed og livskvalitet</p> <p>kunne rådgive situationsbestemt, behovstilpasset, empatisk og konfronterende under hensyntagen til kulturelle, sociale og personlige aspekter</p> <p>kunne give faglig rådgivning om egenomsorg, lægemidler, udvalgte lægemiddelbeslægtede produkter samt andet, der naturligt og hensigtsmæssigt forhandles på apoteket</p> <p>kunne rådgive situationsbestemt, behovstilpasset, empatisk og konfronterende under hensyntagen til informationspligt, tavshedspligt, etiske normer og patientsikkerhed</p> <p>kunne give faglig rådgivning med udgangspunkt i forståelse af brugerens syn på sundhed og sygdom, sundheds- og sygdomsopfattelse, syn på lægemidler, sundheds- og sygdomsadfærd samt coping, køn, alder, arv, levevilkår og livsstil</p>
--	--

Sundhedsfremme og sygdomsforebyggelse (3 ECTS)	
Kursusmål (K4, K5)	Praktikmål (P4, P5, P6)
kunne vurdere teori og metoder inden for sundhedsfremme og sygdomsforebyggelse i forhold til væsentlige sundhedsydelse	kunne gøre rede for eget apoteks arbejde for sundhedsfremme og sygdomsforebyggelse
kunne diskutere, hvordan apoteket kan medvirke til sundhedsfremme og sygdomsforebyggelse i samfundet	kunne gøre rede for arbejdet for sundhedsfremme og sygdomsforebyggelse i lokalsamfundet
kunne forklare arbejdet med sundhedsfremme og sygdomsforebyggelse i samfundet	kunne gennemføre væsentlige sundhedsfremmende og sygdomsforebyggende ydelser
kunne gøre rede for væsentlige internationale og natio-	kunne arbejde for sundhedsfremme og sygdomsforebyggelse på apoteket

nale strategier i relation til sundhedsfremme og sygdomsforebyggelse	
kunne gennemføre væsentlige sundhedsfremmende og sygdomsforebyggende ydelser	

Humanistiske fag (i alt 25 ECTS)	
Psykologi (5 ECTS)	
Kursusmål (K1, K2, K4, K8)	Praktikmål (P2, P3, P5, P9)
være bevidst om, hvordan følgende faktorer påvirker mødet mellem apotekets personale og brugere og betydningen for varetagelsen af apotekets opgaver <ul style="list-style-type: none"> • værdier, normer og adfærd • apotekets kultur • kulturelle, sociale og personlige aspekter • etiske aspekter <p>kunne forklare, hvordan følgende faktorer påvirker mødet mellem apotekets personale og brugere og betydningen for varetagelsen af apotekets opgaver</p> <ul style="list-style-type: none"> • værdier, normer og adfærd • apotekets kultur • kulturelle, sociale og personlige aspekter • etiske aspekter <p>kunne diskutere teorier om kulturelle, sociale og personlige aspekters betydning for rådgivning</p> <p>være bevidst om, hvordan kulturelle, sociale og personlige aspekter påvirker faglig rådgivning</p>	være bevidst om, hvordan følgende faktorer påvirker mødet mellem apotekets personale og brugere og betydningen for varetagelsen af apotekets opgaver <ul style="list-style-type: none"> • værdier, normer og adfærd • apotekets kultur • kulturelle, sociale og personlige aspekter • etiske aspekter <p>kunne bidrage positivt på apoteket inden for</p> <ul style="list-style-type: none"> • værdier, normer og adfærd • apotekets kultur • kulturelle, sociale og personlige aspekter • etiske aspekter

Etik (3 ECTS)	
Kursusmål (K2, K6, K8)	Praktikmål (P3, P6, P7, P8, P9)
kunne diskutere apotekssektorens etiske normer	kunne diskutere, hvordan apotekssektorens etiske normer bliver efterlevet i forbindelse med eget apoteks opgaver, herunder markedsføring
kunne diskutere, hvordan apotekets opgaver, herunder markedsføring, kan løses på en etisk forsvarlig måde	være bevidst om, hvordan apotekets opgaver kan løses etisk forsvarligt
være bevidst om samspillet mellem lægemiddellovgivning, etiske normer i apotekssektoren og apotekets opgaver, herunder markedsføring	kunne arbejde efter apotekssektorens etiske normer
	kunne håndtere etiske dilemmaer på apoteket

Kommunikation (9 ECTS)	
Kursusmål (K1, K2, K3, K4, K5)	Praktikmål (P2, P3, P4, P5, P6)
kunne vurdere teori og metoder til rådgivning, der er situationsbestemt, behovstilpasset, empatisk og konfronterende	kunne behovstilpasse anvendelsen af medicinske termer over for apotekets brugere

Pædagogik (4 ECTS)	
Kursusmål (K4, K8)	Praktikmål (P4, P5, P9)
kunne vurdere teori og metoder om kognition, læring og motivation som baggrund for at samarbejde med den enkelte bruger om hensigtsmæssig egenomsorg, herunder livsstilsændringer	kunne etablere samarbejde med brugeren om hensigtsmæssig egenomsorg, herunder livsstilsændringer
kunne medvirke til samarbejde med brugeren om hen-	

sigtsmæssig egenomsorg, herunder livsstilsændringer	
Formidling (4 ECTS)	
Kursusmål (K5, K6)	Praktikmål (P5, P6, P9)
<p>kunne forklare, hvordan anvendelse af given teori og metoder fører til hensigtsmæssig formidling af faglig viden til grupper, herunder kunne forklare, hvordan formidling udvikles, afholdes og evalueres</p> <p>kunne formidle faglig viden til grupper</p>	<p>kunne formidle faglig viden til grupper både brugere og sundhedsprofessionelle, herunder udvikle, afholde og evaluere formidlingen</p>
Organisation og ledelse (i alt 16 ECTS)	
Organisation, ledelse og samarbejde (2 ECTS)	
Kursusmål (K4)	Praktikmål (P2, P5)
<p>være bevidst om betydningen af god planlægning af apotekets opgaver specielt med henblik på særlige aktiviteter</p> <p>kunne gøre rede for organisations-, ledelses- og samarbejdsformer</p> <p>være bevidst om rammerne for organisation, ledelse og samarbejde</p> <p>kunne gøre rede for relevante sundhedsprofessionelles arbejdsområder og samarbejdsmuligheder med apoteket</p> <p>kunne gøre rede for andre instansers samarbejde med apoteket</p> <p>kunne forklare styrker og svagheder ved det danske apotekssystem og den danske farmakonomuddannelse set i relation til andre landes systemer og uddannelser</p> <p>være bevidst om, hvordan følgende faktorer påvirker apotekspersonalets samarbejde og betydningen for varetagelsen af apotekets opgaver</p> <ul style="list-style-type: none"> • faglighed • værdier, normer og adfærd • apotekets kultur • kulturelle, sociale og personlige aspekter • etiske aspekter <p>kunne forklare, hvordan følgende faktorer påvirker apotekspersonalets samarbejde og betydningen for varetagelsen af apotekets opgaver</p> <ul style="list-style-type: none"> • faglighed • værdier, normer og adfærd • apotekets kultur • kulturelle, sociale og personlige aspekter • etiske aspekter 	<p>være bevidst om betydningen af god planlægning af apotekets opgaver specielt med henblik på særlige aktiviteter</p> <p>kunne deltage i planlægning af det daglige arbejde apoteket, så de nødvendige kompetencer er placeret ud fra en sundhedsmæssig faglighed samt forretningsmæssig forståelse</p> <p>kunne gøre rede for eget apotek</p> <ul style="list-style-type: none"> • historie • beliggenhed • type og enheder • personale og personaleforhold • lokalområde: Kundeunderlag, samarbejdspartnere • idégrundlag • produkter og ydelser • arbejdsopgaver • indretning <p>kunne gøre rede for kompetence- og ansvarsfordeling på eget apotek</p> <p>kunne gøre rede for eget apoteks metoder til planlægning af det daglige arbejde</p> <p>kunne gøre rede for organisations-, ledelses- og samarbejdsformer på eget apotek</p> <p>være bevidst om rammerne for organisation, ledelse og samarbejde på eget apotek</p> <p>kunne anvende medicinske termer i kommunikationen med andre sundhedsprofessionelle</p> <p>kunne formulere samarbejdsmuligheder mellem sundhedsprofessionelle henholdsvis andre instanser og apoteket</p> <p>kunne varetage apotekets samarbejde med sundhedsprofessionelle og andre instanser</p> <p>være bevidst om, hvordan følgende faktorer påvirker apotekspersonalets samarbejde og betydningen for varetagelsen af apotekets opgaver</p> <ul style="list-style-type: none"> • faglighed

	<ul style="list-style-type: none"> • værdier, normer og adfærd • apotekets kultur • kulturelle, sociale og personlige aspekter • etiske aspekter <p>kunne bidrage positivt på apoteket inden for</p> <ul style="list-style-type: none"> • faglighed • værdier, normer og adfærd • apotekets kultur • kulturelle, sociale og personlige aspekter • etiske aspekter
--	--

Markedsføring og salg (5 ECTS)	
Kursusmål (K5, K8)	Praktikmål (P2, P4, P5, P6, P7, P8, P9)
<p>kunne diskutere teori om salg</p> <p>kunne give forslag til behovstilpasset salg</p> <p>kunne forklare</p> <ul style="list-style-type: none"> • kundernes købsadfærd på konsumentmarkedet • apotekets konkurrencesituation • apotekets promotion, herunder udvælgelse af målgruppe • apotekets image og profil <p>kunne forklare, hvordan en kundes købsadfærd påvirker valget af lægemiddel, lægemiddelbeslægtet produkt og andet, der naturligt og hensigtsmæssigt forhandles på apotek</p> <p>kunne gennemføre analyse af apotekets interne og eksterne styrke i markedet</p> <p>kunne foreslå aktiviteter til implementering af de fælles, markedsføringsmæssige tiltag, som apoteket modtager fra samarbejdspartnere, herunder Danmarks Apotekerforening</p>	<p>kunne gennemføre behovstilpasset salg på eget apotek</p> <p>kunne udføre eget apoteks markedsføringsmæssige opgaver på baggrund af viden om apotekets</p> <ul style="list-style-type: none"> • kundeunderlag • konkurrencesituation • promotion • image og profil <p>kunne gennemføre udvælgelse af målgruppe for markedsføring af ydelse/produkt/aktivitet på apoteket</p> <p>kunne gennemføre analyse af apotekets interne og eksterne styrke i markedet</p> <p>kunne deltage i eget apoteks implementering af de fælles, markedsføringsmæssige tiltag, som apoteket modtager fra samarbejdspartnere, herunder Danmarks Apotekerforening</p>

Logistik (2 ECTS)	
Kursusmål (K3)	Praktikmål (P2, P3, P4)
<p>kunne beskrive overordnede principper for styring af apotekets varelager</p> <p>kunne beskrive overordnede principper og generelle metoder til optimering af apotekets arbejdsgange i forhold til logistik</p>	<p>kunne gøre rede for overordnede principper for styring af varelager på eget apotek</p> <p>kunne forklare eget apoteks daglige rutiner i forbindelse med varestyring</p> <p>være bevidst om betydningen af distributionsarbejdsgange på eget apotek</p> <p>kunne varetage daglige rutiner i forbindelse med varestyring på eget apotek</p> <p>kunne forklare eget apoteks systemer til håndtering af varer i restordre, udløbne varer og varer behæftet med fejl</p> <p>kunne håndtere eget apoteks varer i restordre, udløbne varer og varer behæftet med fejl</p>

	<p>kunne gøre rede for eget apoteks elektroniske og fysiske lagersystem samt fejlmuligheder heri</p> <p>kunne medvirke til hensigtsmæssige distributionsarbejds-gange i forhold til eget apoteks elektroniske og fysiske lagersystem</p> <p>kunne gøre rede for eget apoteks logistiksystem</p> <p>kunne beskrive apotekers forskellige logistiksystemer</p> <p>kunne forklare eget apoteks metoder til og politik for valg af sortiment og indkøbsmuligheder ud fra et økonomisk synspunkt</p> <p>kunne deltage i vurdering af eget apoteks sortiment og indkøbsmuligheder ud fra et økonomisk synspunkt</p> <p>kunne varetage korrekt opbevaring af lægemidler, lægemid-delbeslægtede produkter og andet, der naturligt og hen-sigtsmæssigt forhandles på apoteket</p>
--	--

Arbejds miljø (2 ECTS)	
Kursusmål (K2, K5)	Praktikmål (P1, P2, P3, P5, P6, P8)
kunne forklare sikkerheds- og sundhedsarbejde på apo-tek	kunne håndtere arbejdsmiljøproblemer på apoteket, herun-der informere sikkerhedsorganisationen hvis problemerne ikke umiddelbart kan løses
kunne forklare fysiske, psykiske, kemiske og biologiske påvirkningers indflydelse på arbejdsmiljøet på apoteket	kunne håndtere fysiske, psykiske, kemiske og biologiske påvirkninger på apoteket
kunne forklare anvendelsen af metoden arbejdspladsvur-dering	kunne forklare anvendelsen af eget apoteks sikkerhedsud-styr
være bevidst om betydningen af arbejdspladsvurderinger på apoteket	kunne medvirke i arbejdspladsvurdering på apoteket
kunne gennemføre en arbejdspladsvurdering	

Kvalitetsstyring (5 ECTS)	
Kursusmål (K5, K6)	Praktikmål (P2, P4, P6, P7, P9)
kunne forklare apotekssektorens kvalitetsstyringsystem	kunne medvirke til kvalitetsstyring og kvalitetsudvikling på apoteket
kunne beskrive udvalgte kvalitetsstyringsystemer i sundhedssektoren	kunne medvirke til implementering af kvalitetsstyringsssy-tem og udførelse af kvalitetsmålinger på apoteket på områderne distribution og faglig rådgivning
kunne forklare, hvordan apotekssektorens kvalitetssty-ringssystem anvendes til varetagelse af apotekets opgaver	kunne anvende eget apoteks instruktioner og formularer
kunne forklare, hvordan apotekssektorens kvalitetssty-ringssystem anvendes til kvalitetsudvikling	kunne beskrive eget apoteks organisering af arbejdet med kvalitetsstyring og kvalitetsudvikling
kunne gøre rede for apotekssektorens kvalitetsmålsæt-ninger, kvalitetspolitikker, kvalitetsmål og procedurer	kunne forklare eget apoteks arbejde med lovpligtige in-struktioner og servicemål
kunne beskrive lovpligtige instruktioner og servicemål	være bevidst om betydningen af kvalitetsstyring og kvali-tetsudvikling i arbejdet på apoteket
være bevidst om sammenhængen mellem apotekets kvalitet og profil	være bevidst om eget ansvar for kvalitetsstyring og kvali-

<p>kunne forklare kvalitetsstyringstankegangen i forhold til apotekets opgaver</p> <p>kunne forklare teori som baggrund for at kvalitetsudvikle varetagelsen af apotekets opgaver</p> <p>være bevidst om betydningen af kvalitetsstyring og kvalitetsudvikling af apotekets opgaver</p> <p>være bevidst om eget ansvar for kvalitetsstyring og kvalitetsudvikling</p> <p>kunne forklare God apotekspraksis og apotekets professionsansvar ud fra internationale og nationale anbefalinger</p> <p>kunne forklare betydningen af God apotekspraksis for arbejdet inden for apotekssektoren</p> <p>være bevidst om apotekets professionsansvar</p>	<p>tetsudvikling i arbejdet på apoteket</p> <p>kunne medvirke til kvalitetsudvikling i forhold til varetagelse af apotekets opgaver</p> <p>kunne forklare arbejdsopgaver på apoteket ud fra God apotekspraksis og apotekets professionsansvar</p> <p>være bevidst om apotekets professionsansvar</p> <p>kunne udføre apoteksarbejde under hensyntagen til apotekets professionsansvar</p> <p>være bevidst om egen kompetence i forhold til kompetence- og ansvarsfordeling på eget apotek</p> <p>være bevidst om ansvar for egen kompetenceudvikling i relation til opgaver på apoteket</p>
---	---

Metodefag (5 ECTS)	
Metode (5 ECTS)	
Kursusmål (K3, K4, K5, K6)	Praktikmål (P4, P5, P6, P7)
<p>kunne vurdere egen viden og faglige kilder kritisk</p> <p>være bevidst om betydningen af at vurdere faglig viden og være kildekritisk</p> <p>kunne anvende kilder kritisk</p> <p>kunne vurdere metoder til udvikling af egen faglighed</p> <p>kunne kombinere metoder til udvikling af egen faglighed</p> <p>kunne gøre rede for relevante metoder til udvikling af apotekets faglighed</p> <p>kunne vurdere anvendeligheden af relevante undersøgelsesmetoder</p> <p>kunne anvende relevante undersøgelsesmetoder</p> <p>kunne begrunde vigtigheden af ansvar for egen læring og livslang læring</p> <p>være bevidst om at tage ansvar for egen læring</p> <p>kunne anvende Farmakonomskolens studiemetoder som støtte for egen læring</p>	<p>være bevidst om betydningen af at vurdere faglig viden og være kildekritisk</p> <p>kunne anvende kilder kritisk</p> <p>kunne kombinere metoder til udvikling af egen faglighed</p> <p>kunne medvirke til at anvende relevante metoder til udvikling af apotekets faglighed</p> <p>kunne anvende relevante undersøgelsesmetoder</p> <p>være bevidst om at tage ansvar for egen læring</p> <p>kunne anvende Farmakonomskolens studiemetoder som støtte for egen læring</p>

2.3. Fagenes moduler fordelt på kurser

I nedenstående skema er angivet hvor mange moduler fagene er repræsenteret med på kurserne. Et modul svarer til 3 timer og 15 minutter. Modulerne kan deles i halve, og/eller kan indgå i tværfaglige forløb, hvor flere fag bidrager med moduler til forløbet.

I forbindelse med detailplanlægningen af de enkelte kurser kan der forekomme mindre justeringer af modulerne.

Fag	Kursus 1	Kursus 2	Kursus 3	Kursus 4	Kursus 5	Kursus 6	Kursus 7	Kursus 8	Samlet antal moduler for fagene på kurserne
Medicinsk-farmaceutiske fag									
Anatomi og fysiologi	2	1	1	1					5
Patologi	2	1	2	1	1	1	1	1	10
Almen farmakologi	4							2	6
Speciel farmakologi	1	6	7	8	7	5	6	6	46
Farmaci	8	4	7					1	20
Samfundsfarmaceutiske fag									
Medicinsk sociologi		3	2			2			7
Lovforståelse	4	5	2						11
Sundhedsøkonomi					2	2		2	6
Klinisk farmaci	2	2	3	2	5	7	8	5	34
Sundhedsfremme og sygdomsforebyggelse				2	2				4
Humanistiske fag									
Psykologi	1	2		2				2	7
Etik		1				1		2	4
Kommunikation	2	4	2	3	1				12
Pædagogik				4				2	6
Formidling					3	2			5
Organisation og ledelse									
Organisation, ledelse og samarbejde				4					4
Markedsføring og salg					3			2	5
Logistik			2						2
Arbejds miljø		1			2				3
Kvalitetsstyring					2	2			4
Metodefag									
Metode			2	3	2	3			10
Valgfrit emne						5	5	5	15

2.4. Fagenes repræsentation i praktikperioder

I nedenstående skema er angivet, hvilke fag der er repræsenteret i de enkelte praktikperioder.

I forbindelse med detailplanlægningen af de enkelte praktikperioder kan der forekomme mindre justeringer.

Praktik 1 - tiden inden Kursus 1 - er ikke medtaget i skemaet, da den er ikke-eksisterende i de tilfælde, hvor Kursus 1 tidsmæssigt ligger umiddelbart efter uddannelsesstarten 1. september.

For de elever, som har en Praktik 1 periode, fordi de kommer på Kursus 1 en tid efter uddannelsesstarten, udarbejder Farmakonomskolen en oversigt over, hvilke emner fra Praktik 2 det kan være relevant at arbejde med i løbet af Praktik 1.

Fag	Praktik 2	Praktik 3	Praktik 4	Praktik 5	Praktik 6	Praktik 7	Praktik 8	Praktik 9
Medicinsk-farmaceutiske fag								
Anatomi og fysiologi	x	x	x	x	x	x		
Patologi		x	x	x	x	x	x	x
Almen farmakologi								
Speciel farmakologi	x	x	x	x	x	x	x	x
Farmaci	x	x						
Samfundsfarmaceutiske fag								
Medicinsk sociologi		x	x			x		
Lovforståelse	x	x	x	x				
Sundhedsøkonomi				x	x			x
Klinisk farmaci	x	x	x	x	x	x	x	x
Sundhedsfremme og sygdomsforebyggelse			x	x	x			
Humanistiske fag								
Psykologi	x	x		x				x
Etik		x			x	x	x	x
Kommunikation	x	x	x	x	x			
Pædagogik			x	x				x
Formidling				x	x			x
Organisation og ledelse								
Organisation, ledelse og samarbejde	x			x				
Markedsføring og salg			x	x	x	x	x	x
Logistik	x	x	x					
Arbejds miljø	x	x		x	x		x	
Kvalitetsstyring	x		x		x	x		x
Metodefag								
Metode			x	x	x	x		
Valgfrit emne					x	x	x	x

3. Farmakonomskolens ansvar

Farmakonomskolen tilrettelægger uddannelsen, herunder indhold, struktur, pædagogik samt koordinering og kvalitetssikring af uddannelsens teoretiske og praktiske uddannelseselementer samt eksamen.

4. Uddannelsesapotekets ansvar

4.1 Ressourcer

Uddannelsesapoteket skal stille de ressourcer til rådighed, der skal til for at kunne varetage uddannelsen af farmakomelever.

4.2 Lokale og it

Uddannelsesapoteket skal stille et egnet lokale til rådighed for eleven til studiedage. Det skal være muligt for eleven at arbejde uforstyrret, og der skal være internetadgang i lokalet.

4.3 Uddannelsesansvarlig, coach og vejleder

Uddannelsesapoteket skal udpege uddannelsesansvarlig, coach og vejleder. Uddannelsesansvarlig, coach og vejleder kan være samme person eller forskellige personer.

Den uddannelsesansvarlige er den overordnede ansvarlige for, at elevens uddannelse på apoteket foregår i henhold til Uddannelsesordningen, Uddannelsesapotekets ansvar og øvrige retningslinier fra Farmakonomskolen vedr. udstationering, projekt, praktik, eksamen m.v.

Det er den uddannelsesansvarliges ansvar at afholde uddannelsessamtaler og bedømme elevens praktikperioder Bestået/Ikke bestået.

Coachen er i forbindelse med elevens systematiske træning af færdigheder en katalysator, der ved hjælp af dialog skal coache eleven til at finde ud af, hvad der er brug for at træne, samt til at sætte og nå sine mål.

Vejlederen diskuterer faglige spørgsmål og metoder med eleven og kan give gode råd. Vejlederen skal ikke forberede indlæg eller være ekspert, men mere fungere som diskussionspartner for eleven, hvor vejleder og elev sammen finder svar på de spørgsmål, eleven har.

Farmakonomskolen fastsætter retningslinier for uddannelsesansvarlig, coach og vejleder i forlængelse af denne uddannelsesordning.

4.4 Studiedage

Uddannelsesapoteket skal give eleven mulighed for at deltage i studiedage, inkl. fire decentrale studiedage. Der er i alt 90 studiedage fordelt over uddannelsen.

Uddannelsesansvarlig, coach eller vejleder skal deltage i mindst en af de decentrale studiedage pr. år. Farmakonomskolen udsender studieplan for studiedagene for en praktikperiode ad gangen.

Hovedparten af studiedagen arbejder eleven selvstændigt med individuelle opgaver. Visse af opgaverne kræver interaktion med andre elever.

Alt efter hvad der står i studieplanen for studiedagen, skal der være enten en uddannelsesansvarlig, en coach eller vejleder til stede 2 timer pr. studiedag.

Ved sygdom eller andet fravær af uddannelsesansvarlig, coach eller vejleder skal apoteket stille tid til rådighed for eleven på et andet tidspunkt.

En studiedag er tænkt som én hel dag, men de dele, der involverer en coach eller vejleder, kan eventuelt afvikles fælles med andre elever på apoteket og/eller elever på andre apoteker, så vidt muligt elever på

samme årgang. Dette kan komme til at betyde, at de dele af studiedagen, der involverer en coach eller vejleder, kommer til at ligge på en anden dag end hovedparten af studiedagen.

4.5 Læring i det daglige arbejde

Eleven skal deltage i apotekets arbejde på et niveau, der svarer til elevens kvalifikationer og i et omfang, der er foreneligt med denne uddannelsesordning.

Uddannelsesapoteket skal give eleven mulighed for læring i det daglige arbejde.

Læring i det daglige arbejde består i at udnytte, at eleven i alle opgaver i løbet af en arbejdsdag er i en potentiel læringsituation.

Eleven skal have mulighed for at undersøge de spørgsmål, der opstår som en del af arbejdet og kunne nedskrive oplevelser og undren i det daglige arbejde til brug for senere refleksion. Desuden skal eleven have mulighed for at få hjælp til at løse de daglige arbejdsopgaver.

4.6 Udstationering

Uddannelsesapoteket skal sikre, at eleven udstationeres fire uger.

Den uddannelsesansvarlige skal støtte eleven i at formulere et formål med udstationeringen og finde egnede udstationeringssteder. Formålet med udstationeringen og udstationeringsstedet skal godkendes af den uddannelsesansvarlige.

5. Elevens ansvar

5.1. Egen læring

Læring forstås som en personlig og aktiv proces, hvilket betyder, at det er afgørende, at eleven deltager aktivt i uddannelsen og henter støtte på uddannelsesapoteket eller Farmakonomskolen. Dette gælder i alle aktiviteter, der knytter sig til uddannelsen både i kursus- og praktikperioder, i planlagte aktiviteter og læring i det daglige arbejde, hvor eleven forventes at benytte mulighederne for at lære.

5.2. Studiedage

Eleven skal deltage aktivt i studiedagene i praktiktiden. Planlægning af ferie og fridage bør tage hensyn til studiedage i videst muligt omfang. Ved elevens sygdom eller andet fravær af eleven på en planlagt studiedag, indhenter eleven på anden vis det forsømte.

5.3. Læring i det daglige arbejde

Eleven skal deltage i apotekets daglige arbejde.

Eleven skal undersøge de spørgsmål, der opstår som en del af arbejdet og nedskrive oplevelser og undren i det daglige arbejde til brug for senere refleksion.

5.4. Udstationering

Eleven skal planlægge udstationering med støtte fra den uddannelsesansvarlige. Under planlægningen indgår kriterier for og formål med udstationeringen samt at finde egnede udstationeringssteder. Hvis en udstationering ikke er på et dansk apotek eller et dansk sygehusapotek, skal udstationeringssted godkendes af Farmakonomskolen.

Under udstationeringen skal eleven observere aktivt samt, i det omfang det kan lade sig gøre, deltage i konkrete, aftalte arbejdsopgaver.

Efter hver udstationering udarbejdes en udstationeringsrapport. Farmakonomskolen fastsætter de nærmere retningslinier for udstationeringsrapporten i forlængelse af denne Uddannelsesordning.

5.5. It

It anvendes i høj grad i farmakonomuddannelsen. Eleven forudsættes at kunne anvende almindelige it-værktøjer. Eleven forventes derudover at tage ansvar for at forstå samt at lære sig at anvende de særskilte it-værktøjer som Farmakonomskolen introducerer og stiller til rådighed.

6. Læringsformer og –miljø

Farmakonomskolen arbejder ud fra definerede pædagogiske principper og holdninger til læring læring, som er væsentlige for, at eleven kan nå målene for uddannelsen. Disse er beskrevet i et materiale til eleverne.

Farmakonomskolen stiller viden om pædagogik, læring og metoder til rådighed for eleven, der selv har ansvaret for tilegnelsen og anvendelsen af disse. Ligeledes har uddannelsesapoteket ansvar for at tilegne sig denne viden, således at det er muligt både at støtte eleven samt at stille rimelige krav til eleven.

It anvendes som et læringsværktøj i forhold til mål, aktiviteter, opgaver, evaluering og andet i farmakonomuddannelsen. Herved kan Farmakonomskolen styre og støtte elevens læring i praktiktiden på trods af den fysiske afstand mellem uddannelsesapotek og Farmakonomskolen. Desuden giver it-værktøjerne eleven bedre mulighed for at udnytte læring i det daglige arbejde på apoteket og for at kunne lære på tværs af apoteker.

It anvendes også på kurserne og fungerer dermed også som bindeled mellem kursus- og praktikperioder. Derudover anvendes it for at give mulighed for variation og motivation i læreprocessen.

7. Uddannelsesforløb privat apotek/sygehusapotek

Et antal elever pr. årgang kan gennemføre et uddannelsesforløb, hvor praktiktiden foregår både på privat apotek og sygehusapotek. Praktikperioderne vil være ligeligt fordelt mellem de to uddannelsesapoteker med vekslende ophold efter indbyrdes aftale mellem apotekerne.

I praktiktiden på sygehusapoteket arbejder eleverne med udvalgte mål, tidligere nævnt i denne uddannelsesordning, udfra en sygehus-specifik synsvinkel.

Kurser, eksamen og udstationeringskrav adskiller sig ikke fra den uddannelse, der udelukkende foregår på privat apotek.

8. Valgfri emner

Det valgfri emne udgør 8 ECTS-point.

På Kursus 6, 7 og 8 er der i alt 15 moduler undervisning og projektvejledning, svarende til 1,5 ECTS-point.

Derudover udstationeres eleven to uger, svarende til 3 ECTS-point.

Endelig skal eleven udarbejde et individuelt projekt, svarende til 3,5 ECTS-point. I projektet behandles en selvvalgt problemformulering, der godkendes af Farmakonomskolen. Farmakonomskolen fastsætter de nærmere retningslinier for projektet i forlængelse af denne Uddannelsesordning.

De valgfri emner, der udbydes, justeres i takt med udviklingen og kan derfor variere fra år til år. Emnerne er en uddybning eller supplerer af indholdet i farmakonomuddannelsen.

Valgfri emner er fx

- Klinisk farmaci på privatapotek
- Klinisk farmaci på sygehus, specielt medicinservice
- Lægemiddelfremstilling på sygehus, specielt aseptisk serviceproduktion
- Sundhedsfremme og sygdomsforebyggelse
- Kvalitetsstyring
- Markedsføring og salg
- Organisation, ledelse og samarbejde
- Formidling.

Emnerne realiseres i det omfang, de efterspørges.

9. Merit

Ifølge uddannelsesbekendtgørelsens bestemmelser kan Farmakonomskolen godkende, at gennemførte/beståede uddannelseselementer fra en anden dansk eller udenlandsk uddannelse træder i stedet for uddannelseselementer eller dele heraf i Uddannelsesordningen. Afgørelsen træffes på grundlag af en faglig vurdering af sammenligneligheden mellem de pågældende uddannelsesdele.

10. Prøver og eksaminer

10.1 Oversigt over eksaminer

Eksamen	ECTS-point	Fag	Prøveform	Placering	Censur	Bedømmelse
Præsentationsportfolio	30,5	Anatomi og fysiologi Patologi Speciel farmakologi Farmaci Medicinsk sociologi Lovforståelse Klinisk farmaci Sundhedsfremme og sygdomsforebyggelse Psykologi Kommunikation Pædagogik Metode	Skriftlige opgaver	Påbegyndes 1. år Afsluttes 3. år	Ekstern censur	7-trinsskalaen
Basisviden	18,5	Anatomi og fysiologi Patologi Almen farmakologi Farmaci Lovforståelse Etik Kommunikation	Skriftlig prøve	Efter 1. år	Intern censur	7-trinsskalaen
Rådgivning 1	26	Patologi Speciel farmakologi Farmaci Medicinsk sociologi Lovforståelse Klinisk farmaci Sundhedsfremme og sygdomsforebyggelse Psykologi Kommunikation Pædagogik	Mundtlig prøve	Efter 2. år	Intern censur	Bestået/Ikke-bestået

Eksamen	ECTS-point	Fag	Prøveform	Placering	Censur	Bedømmelse
Apoteket	19	Lovforståelse Sundhedsøkonomi Klinisk farmaci Sundhedsfremme og sygdomsforebyggelse Etik Formidling Organisation, ledelse og samarbejde Markedsføring og salg Arbejds miljø Kvalitetsstyring Metode	Skriftlig prøve	Efter 3. år	Ekstern censur	7-trinsskalaen
Rådgivning 2	43,5	Patologi Speciel farmakologi Farmaci Medicinsk sociologi Lovforståelse Klinisk farmaci Psykologi Kommunikation Pædagogik Markedsføring og salg	Mundtlig prøve	Efter 3. år	Ekstern censur	7-trinsskalaen
Projekt i valgfrit emne	5	Metode Valgfrit emne	Skriftlig projekt-rapport	Efter 3. år	Ekstern censur	7-trinsskalaen

10.2 Generelle betingelser for prøver og eksaminer

Alle prøver og eksaminer er individuelle.

Kursus- og praktikperioder bedømmes Bestået/Ikke bestået (på nær Praktik 1). I kursus- og praktikbeskrivelserne angives retningslinjer for, hvordan den enkelte kursus- eller praktikperiode bestås. Kursusperioder bedømmes af Farmakonomskolen. Praktikperioder bedømmes af uddannelsesapoteket. Alle kursus- og praktikperioder skal være bestået, inden eleven går til eksaminerne Apoteket og Rådgivning 2.

Ved intern censur foretages bedømmelsen af en eksaminator og en censor fra Farmakonomskolen.

Ved ekstern censur foretages bedømmelsen af en eksaminator fra Farmakonomskolen og en af Undervisningsministeriet beskikket censor.

Klager over eksamensforløbet skal af eksaminanden indsendes til Farmakonomskolen senest 2 uger efter, at karakteren i den pågældende eksamen er bekendtgjort.

Eleven kan eksamineres i den samme eksamen 3 gange. Farmakonomskolen kan give dispensation til en 4. og en 5. gang, hvis det er begrundet i usædvanlige forhold. Beståede prøver og eksaminer kan ikke tages om.

Uddannelsen skal være afsluttet senest 6 år efter uddannelsens påbegyndelse. Farmakonomskolen kan, hvor der foreligger usædvanlige forhold, dispensere herfra.

Rådgivning 2 skal bestås på sidste uddannelsesår og i tilfælde af forlængelse af uddannelsen som en del af de eksaminer, eleven afslutter sin uddannelse med.

Hvis uddannelsen har været afbrudt, skal eleven være beskæftiget med elevarbejde på et uddannelsesapotek i mindst 9 måneder umiddelbart før den afsluttende eksamen.

Farmakonomskolen fastsætter de nærmere bestemmelser for prøver og eksaminer i forlængelse af denne Uddannelsesordning.

Beståede prøver og eksaminer i uddannelsen giver grundlag for udstedelse af eksamensbevis. Elever, der gennemfører dele af uddannelsen, kan få udstedt dokumentation for de gennemførte dele.

10.3 Sprog og formulering

Alle prøver aflægges på dansk. Ved det skriftlige projekt i valgfrit emne indgår elevens stave- og formuleringsevne i bedømmelsen. Denne kan dog højst trække en karakter ned og kan ikke forhøje karakteren.

Eleven skal i alle prøver formulere sig ved hjælp af medicinske termer, hvor det er relevant.

10.4 Særlige vilkår

Vilkår i forbindelse med afvikling af de enkelte prøver er beskrevet i forlængelse af denne Uddannelsesordning i bestemmelser for de enkelte prøver. Der kan søges om dispensation i forhold til særlige vilkår.

10.5 Syge- og reeksamen

Sygeeksamen afholdes under forudsætning af, at der foreligger en lægeerklæring for elevens fravær på eksamensdagen. Farmakonomskolen tilrettelægger under hensyntagen til eleven og de praktiske muligheder, tidspunkt for sygeeksamen. Regler ved sygeeksamen er de samme som ved den ordinære eksamen.

Ikke beståede eksaminer kan tages om ved reeksamen på tidspunkter, fastsat af Farmakonomskolen. Regler ved reeksamen er de samme som ved den ordinære eksamen.

11. Dispensationsmuligheder

Farmakonomskolen kan, hvor der er begrundelse i usædvanlige forhold, dispensere fra de af reglerne i denne Uddannelsesordning, der alene er fastsat af Farmakonomskolen.

12. Kilder

Bekendtgørelse om farmakonomuddannelsen nr. 769 af 27. juni 2007

Bekendtgørelse nr. 167 af 22. februar 2007 om adgang, indskrivning og orlov m.v. ved visse videregående uddannelser

Bekendtgørelse nr. 356 af 19. maj 2005 om prøver og eksamen i erhvervsrettede uddannelser, ændret ved bekendtgørelse nr. 753 af 26. juli 2005

Bekendtgørelse nr. 262 af 20. marts 2007 om karakterskala og anden bedømmelse